

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet betreffende de kwalificatiestructuur van 30 april 2009 inzake de erkenning van beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen.
- Definitieve goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1.1 SITUERING

Het decreet betreffende de kwalificatiestructuur van 30 april 2009 biedt de rechtsgrond om beroepskwalificaties te laten erkennen door de Vlaamse Regering. De term beroepskwalificatie wordt in het decreet als volgt gedefinieerd: 'een afgerond en ingeschaald geheel van competenties waarmee een beroep kan worden uitgeoefend'.

Hoewel in de definitie aangegeven wordt dat het gaat om competenties waarmee een beroep kan worden uitgeoefend heeft de decreetgever in het bovenvermeld decreet aangegeven dat er ook beroepskwalificaties kunnen opgesteld worden maatschappelijke rollen (Art. 10, §5 *De Vlaamse Regering bepaalt onder welke voorwaarden en voor welke sectoren ze beroepskwalificatiedossiers opstelt voor maatschappelijke rollen gebaseerd op een competentieprofiel*). Er is eveneens een procedure opgenomen voor beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen (Art 11, derde lid *Voor een beroepskwalificatiedossier dat wordt opgesteld volgens paragraaf 5 van artikel 10 wordt de helft van de deskundigen van de inschalingscommissie aangeduid door hetzij een betrokken overheidsinstantie, hetzij een betrokken sector en de andere helft door de Vlor, VDAB en Syntra Vlaanderen*).

De memorie van toelichting bij het decreet biedt meer kadering omtrent beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen.

- Pagina 21

'Een beroepskwalificatie is een afgerond en ingeschaald geheel van competenties waarmee mensen de handelingen stellen die men van hen in een specifieke beroepscontext verwacht. Een beroepskwalificatie is met andere woorden een verzameling van competenties die mensen in het kader van een beroep in staat stellen effectieve, kwaliteitsvolle prestaties te leveren. In het bepalen van beroepskwalificaties krijgen de sociale partners een belangrijke rol. Beroepskwalificaties komen tot stand op basis van de beroepscompetentieprofielen die binnen de SERV worden aangemaakt. Onder dezelfde noemer zijn ook kwalificaties vervat die mensen in staat stellen om effectieve, kwaliteitsvolle prestaties te leveren gericht op een specifieke maatschappelijke functie of rol, in het kader van vrijwilligerswerk of binnen semi-agorale context. Ook hier

gaat het om afgeronde gehelen van competenties die vereist zijn om de handelingen te stellen die binnen de gegeven maatschappelijke context van hen verwacht wordt.'

- Pagina 23

'Ook in het kader van vrijwilligerswerk en binnen semi-agorale context kunnen afgeronde gehelen van competenties of competentieprofielen worden onderscheiden, bijvoorbeeld in het sociaal-cultureel volwassenenwerk (natuurgids, EHBO-helper...), in het jeugdwerk (animator, instructeur...) en in de sportsector (initiator, trainer A en B...).

Sommige van deze competentieprofielen zijn vergelijkbaar met beroepen uit andere sectoren. Hoewel het soort inzet en engagement bij een vrijwilliger van een andere orde is dan bij een beroepsbeoefenaar wordt voor het overige eenzelfde competentie functioneren vereist. Daarom willen we de maatschappelijke rollen en functies van deze vrijwilligers, daar waar nodig en mogelijk, beschrijven en erkennen en van deze competentieprofielen volwaardige kwalificaties maken. Naar opzet en vorm leunen deze competentieprofielen sterk aan bij de beroepscompetentieprofielen zoals ze binnen de SERV voor andere sectoren worden ontwikkeld. Omwille van pragmatische redenen, niet in het minste de parallelle procedure (cf. infra), plaatsen we hen onder de noemer van beroepskwalificaties.'

Het voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wil uitvoering geven aan het decreet betreffende de kwalificatiestructuur, specifiek aan art. 10, §5 en art. 11, 3^e lid.

1.2 CONTEXT

De uitrol van de Vlaamse kwalificatiestructuur is van start gegaan in het voorjaar van 2014. Op dat moment en gezien de focus van het eerste uitvoeringsbesluit bij het decreet, hebben heel wat arbeidsmarktactoren het initiatief genomen om met ondersteuning van het bevoegde agentschap, beroepskwalificaties te ontwikkelen. Ondertussen werden al meer dan 300 beroepskwalificaties erkend door de Vlaamse Regering en hebben al meerdere beroepskwalificaties ingang gevonden in onderwijs door de opname ervan in o.a. de opleidingsprofielen van het secundair volwassenenonderwijs en de standaardtrajecten in het kader van duaal leren.

In tussentijd hebben echter enkele organisaties de nood uitgedrukt om beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen te ontwikkelen. Hun doelstelling is dat ze willen inzetten op het helder in kaart brengen van competenties. Ze hechten belang aan de meerwaarde ervan voor enerzijds het maatschappelijke veld waarin diverse organisaties actief zijn. Kwalificaties bieden immers een heldere en gemeenschappelijke competentietaal. Anderzijds willen deze organisaties er ook op inzetten om de competenties van personen die een maatschappelijke rol uitoefenen zichtbaar te maken en te valoriseren.

Naar aanleiding van de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs hebben de 9 landelijke amateurkunstenorganisaties die onder de koepel van het Forum voor Amateurkunsten werken, een beroepenstructuur voor het socio-culturele veld ontwikkeld, met daarin verschillende beroepskwalificaties voor artistieke beroepsbeoefenaars die hun competenties voornamelijk inzetten in het vrijwilligerswerk of vrijetijdswerk.

Door de opleidingstrajecten op beroepskwalificaties af te stemmen verankert het deeltijds kunstonderwijs zich in het onderwijslandschap en verbetert de nauwe aansluiting van het dko met de samenleving.

1.3 INHOUD

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering bepaalt de nadere procedure voor de ontwikkeling, validering, inschaling en erkenning van beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen. Dit ontwerpbesluit voorziet waar mogelijk dezelfde procedure als het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 januari 2014 houdende de uitvoering van het decreet betreffende de kwalificatiestructuur van 30 april 2009 inzake de erkenning van beroepskwalificaties en inzake de erkenning van onderwijskwalificaties voor het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs. Het ontwerp is waar nodig aangepast in relatie tot de bepalingen omtrent beroepskwalificaties van maatschappelijke rollen uit het decreet betreffende de kwalificatiestructuur (art. 10, §5 en art. 11, 3^e lid).

In de artikelsgewijze bespreking wordt bijgevolg gefocust op factoren die specifiek van toepassing zijn voor de totstandkoming en erkenning van beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen. Artikels die identiek zijn aan het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 januari 2014 worden niet besproken.

Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

In dit artikel worden enkele begrippen gedefinieerd. Alle definities zijn reeds elders geformuleerd op één na, 'maatschappelijke rol'. Door het afbakenen van het begrip 'maatschappelijke rol' wordt het onderwerp van dit ontwerpbesluit in kaart gebracht.

De definitie werd opgesteld in lijn met de informatie uit de memorie bij het decreet betreffende de kwalificatiestructuur om op deze manier recht te doen aan de oorspronkelijke bedoeling van de decreetgever. De term maatschappelijke rol wordt gedefinieerd als een samenhangend geheel van taken met bijhorende competenties gericht op een specifiek maatschappelijk functioneren in het kader van vrijwilligerswerk of vrijetijdswerk.

De definitie werd als volgt opgebouwd:

1. Het eerste deel van de definitie is in lijn met de definitie van 'beroep' dat in artikel 2 van het decreet betreffende de kwalificatiestructuur is opgenomen: 'een samenhangend geheel van taken met bijbehorende competenties waarover een maatschappelijke consensus bestaat, en waarbij abstractie wordt gemaakt van organisatie- of bedrijfsspecifieke kenmerken'. Ongeacht of het gaat om competenties die zich aftekenen in een beroep op de arbeidsmarkt of in een maatschappelijke rol in de samenleving, het gaat steeds om een samenhangend geheel van taken met bijhorende competenties.
2. Gezien een verschillende finaliteit van een beroep en een maatschappelijke rol is het tweede deel van de definitie anders uitgewerkt. In de memorie van toelichting bij het decreet betreffende de Vlaamse Kwalificatiestructuur wordt voor kwalificaties voor maatschappelijke rollen steeds aangegeven dat deze kwalificaties zich situeren binnen het vrijwilligerswerk of binnen een semi-atorale context. Er is voor gekozen de term semi-atorale context niet op te nemen in het besluit omdat recent (2017) een visienota werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering omtrent 'statuut vrijetijdswerk/semi-atorale arbeid voor de sportbegeleider' waarin wordt aangegeven dat de term 'vrijetijdswerk' de nieuwe naam is voor de term 'semi-atorale' (VR 2017 2402 DOC.0143/1QUATER). Ook op federaal vlak is onder de bevoegdheid van Kris Peeters, Minister van Werk, Economie en Consumenten de voorbereiding aan de gang om een wettelijk kader te creëren omtrent vrijetijdswerk.

Om in te spelen om de evoluties die hieromtrent gebeuren is de term 'vrijetijdswerk' in dit besluit opgenomen. Van zodra het kader op Vlaams en Federaal vlak vastgelegd is, zal dit besluit -als dat nodig blijkt- aangepast worden.

Artikel 2

In artikel 2 is het toepassingsgebied van het ontwerpbesluit opgenomen. Het voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wil uitvoering geven aan het decreet betreffende de kwalificatiestructuur, specifiek aan art. 10, §5 en art. 11, 3^e lid.

Artikel 3

Net zoals elke arbeidsmarktactor een beroepskwalificatie kan indienen die de competenties bevat om een bepaald beroep uit te oefenen, wordt de mogelijkheid gecreëerd dat iedere organisatie een beroepskwalificatiedossier kan indienen in het kader van vrijwilligerswerk of vrijetijdswerk. Dit kan een bijvoorbeeld een actor zijn uit het sociaal-cultureel werk of het jeugdwerk.

Artikel 4

De rubrieken van de bestaande beroepskwalificatie worden voor beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen volledig overgenomen om uniformiteit over alle beroepskwalificaties heen te waarborgen. Ook de recente toevoeging van deelkwalificaties als rubriek in het beroepskwalificatiedossier is meegenomen in dit ontwerpbesluit.

Het enige verschil is dat voor de beroepskwalificaties die voorwerp zijn van dit ontwerpbesluit enkel een analyse moet gemaakt worden van de maatschappelijke relevantie van de beroepskwalificatie (4°), en niet van de arbeidsmarktrelevantie.

In ditzelfde artikel wordt ook ingeschreven dat een beroepskwalificatie, hoewel deze werd ingediend in de procedure voor de erkenning als een beroepskwalificatie voor een maatschappelijke rol, toch geheroriënteerd kan worden naar de procedure die van toepassing is voor beroepskwalificaties met arbeidsmarktrelevantie. De betreffende beroepskwalificatie zal in dit geval de procedure volgen die werd vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 januari 2014. Dit betekent dat vertegenwoordigers die een zicht hebben op de arbeidsmarkt (VDAB, Syntra Vlaanderen en SERV) het dossier in de procedure tot erkenning zullen beoordelen.

Het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) dat deze toetsing uitvoert zal bij het heroriënteren van de beroepskwalificatie steeds de argumenten aangeven waarom deze beslissing is genomen en deze argumenten, samen met het erkenningsadvies, voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Artikel 5

De actoren die een beroepskwalificatiedossier indienen in het kader van vrijwilligerswerk of vrijetijdswerk zijn ook de eindverantwoordelijke voor de inhoud ervan. Het bevoegde agentschap AHOVOKS ondersteunt de opmaak van de beroepskwalificatiedossier zodat de uniformiteit en de inschaalbaarheid ervan bewaakt wordt.

Artikel 6

Elk beroepskwalificatiedossier wordt beoordeeld aan de hand van de vier criteria opgenomen in het ontwerpbesluit, waarna al dan niet tot validering wordt overgegaan. Gezien de beroepskwalificatie de competenties zal omvatten voor het uitvoeren van een maatschappelijke rol zal de valideringscommissie zich uitspreken over de maatschappelijke relevantie (en niet over de arbeidsmarktrelevantie) van het profiel dat voorligt.

Artikel 7

Gezien de criteria die de valideringscommissie hanteert om een beroepskwalificatiedossier te beoordelen is een inhoudelijke maar ook een brede kennis van het domein waarbinnen het dossier zich situeert aangewezen. Daarom werd de commissie samengesteld uit drie effectieve en drie plaatsvervangende leden aangeduid door hetzij een betrokken overheidsinstantie, hetzij een betrokken organisatie of sector. Dit kan bijvoorbeeld de SARC (Strategische adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media) zijn.

Artikel 10

De inschalingscommissie bestaat uit een vertegenwoordiging van de VLOR, de VDAB en Syntra Vlaanderen enerzijds (7 leden) en anderzijds uit een vertegenwoordiging aangeduid door een adviesraad. Indien er voor het betrokken homogeen beleidsdomein geen adviesraad is opgericht of indien het beroepskwalificatiedossier niet eenduidig gekoppeld kan worden aan een homogeen beleidsdomein dan worden de leden aangeduid door een betrokken overheidsinstantie, hetzij een betrokken organisatie of sector (7 leden). De samenstelling van de inschalingscommissie is volledig parallel met de samenstelling van de inschalingscommissie die beroepskwalificaties inschaalt waarin een beroep wordt beschreven. Gezien dit besluit uitvoering geeft aan de procedure van beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen wordt de vertegenwoordiging niet opgenomen door de SERV-partners maar door vertegenwoordiging vanuit een betrokken overheidsinstantie of een betrokken organisatie of sector.

Artikel 11 tot en met 13

De methodiek voor inschaling en erkenning van de beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen is gelijk aan de procedures zoals bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 januari 2014.

Artikel 14

De rubrieken van de bestaande beroepskwalificatie worden voor beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen volledig overgenomen om uniformiteit over alle beroepskwalificaties heen te waarborgen. Ook de recente toevoeging van deelkwalificaties als rubriek in het beroepskwalificatiedossier is meegenomen in dit ontwerpbesluit.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het ontwerpbesluit heeft geen bijkomende financiële weerslag. Het agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen zal de eventuele impact op personeel of benodigde personeels- en werkingskredieten intern opvangen. De personeels- en financiële implicaties voor het agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (toen nog het agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming) werden bij de goedkeuring van het decreet betreffende de kwalificatiestructuur alsook bij het oprichtingsbesluit van het agentschap in kaart gebracht.

Het dossier met de aanvraag tot personeelsuitbreiding van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (toen nog het agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming) ingevolge de bijkomende afspraken die gemaakt werden op 25 januari 2011 en de decretale verankering ervan, werden voor advies bij inspectie van Financiën en de minister bevoegd voor bestuurszaken voorgelegd op 29 maart 2012. De adviezen werden uitgebracht op respectievelijk 27 en 26 april 2012.

De inspecteur van Financiën bracht over dit ontwerp van besluit een advies uit op 27 april 2018.

De Inspectie van Financiën stelt dat het gemotiveerde akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist is.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/154 van 18 april 2018.

Het ontwerp van besluit valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringsimpactanalyse aangezien het regelgeving betreft die een procedure regelt waarvan de belangrijkste principes al zijn vastgelegd in het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur. De vrije politieke en juridische beleidsruimte is daardoor zeer beperkt. Bovendien heeft de regelgeving in hoofdzaak betrekking op een procedure binnen een van de diensten van de Vlaamse Overheid, met name het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, en regelt het de werking binnen die dienst (het gaat voor een deel om zogenaamde autoregulering).

6. ADVIES RAAD VAN STATE

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het advies nr. 63.534/1 van de Raad van State van 21 juni 2018.

Op advies van de Raad van State werd de rechtsgrond aangepast. De rechtsgrond voor dit ontwerp van besluit is artikel 10, § 5 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur. De verwijzing naar artikels 7, 11 en 12 van datzelfde decreet is geschrapt. Deze artikels betreffen de procedure van beschrijving en inschaling van een beroepskwalificatiedossier en de erkenning van een beroepskwalificatie, maar zijn niet specifiek van toepassing op de beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen. Ook in artikel 4, §1, 3° werd de verwijzing naar het decreet van 30 april 2009 gecorrigeerd.

De Raad van State adviseerde daarnaast om artikel 7 van het ontwerp van besluit te verduidelijken en beter in lijn te brengen met artikel 10, § 4 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur. Dit probleem stelt zich echter niet omdat voor de samenstelling van de valideringscommissie voor beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen een aparte commissie wordt samengesteld zoals bepaald in artikel 10, § 5 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur.

Tot slot maakt de Raad van State een voorbehoud bij de bijlage waarin de inschalingsmethodiek wordt toegelicht. Het is onvoldoende duidelijk of de bijlage in overeenstemming is met de artikels 5 en 6 van het decreet van 30 april 2009. Het inschalingsstelsel is echter hetzelfde stelsel als datgene dat gebruikt wordt in het besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet betreffende de kwalificatiestructuur van 30 april 2009 inzake de erkenning van beroepskwalificaties en inzake de erkenning van onderwijskwalificaties voor het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs. Het is niet in strijd met het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur in die zin dat het de niveaus en descriptorelementen enkel voor de inschaling vertaalt met als doel dit vlot te laten verlopen en de neutraliteit en objectiviteit van de inschalingscommissie te garanderen. Nadien wordt de 'score' die een beroepskwalificatie kreeg opnieuw vertaald naar een plaats in de acht omschreven niveaus en worden de vijf descriptorelementen nog steeds gehanteerd. Het betreft een wetenschappelijk

geijkte methodiek voor inschaling zoals omschreven in artikel 7, derde lid van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet betreffende de kwalificatiestructuur van 30 april 2009 inzake de erkenning van beroepskwalificaties voor maatschappelijke rollen.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van Onderwijs

Hilde CREVITS

Bijlagen:

- het definitief goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering
- bijlage bij dit besluit
- het advies van de Raad van State